

ÉRKEZETT		2019 JAN 06	
IKL SZÁM:			
PP:	LI:	CO:	

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG		12
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK		
FŐLAJSTROMSZÁM		(23)
KEZDŐÍRATON:		
Postán / Gyűjtődobozba / Személyesen / E-mailon		
Érkezett:	2019 -12- 0 6	
PÉLDÁNY:	M	
MELLÉKLET:	KÖZTÖR	
FŐLAJSTROMSZÁM:	13.K.32.793/15	
UTÓÍRATON:		

- Az ügy száma:** Kfv.III.37.911/2017/8.
- A tanács tagjai:** dr. Kovács András a tanács elnöke
dr. Rák-Fekete Edina előadó bíró
dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet bíró
dr. Vitál-Eigner Beáta bíró
dr. Kovács Zsuzsanna bíró
- A felperes:** Budapest Főváros Levéltára
(1139 Budapest, Teve utca 3–5.)
- A felperes képviselője:** Soós Andrea Klára Ügyvédi Iroda
dr. Soós Andrea Klára ügyvéd
(1143 Budapest, Ilka utca 17/B.)
- Az alperes:** Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
(1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.)
- Az alperes képviselői:** Szabó Dudás Hargita Ügyvédi Iroda
dr. Dudás Gábor János ügyvéd
(1011 Budapest, Corvin tér 10.)
- dr. Számadó Tamás kamarai jogtanácsos
- Alperesi beavatkozó:**
- Alperesi beavatkozó képviselője:**
- A per tárgya:** közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes
A csatlakozó felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes
A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
13.K.32.793/2016/15.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.32.793/2016/15. számú ítéletét és az alperes NAIH/2016/2504/27/H. számú határozatát hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kfv.III.37.911/2017/8.

Az elsőfokú eljárásban és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket a felek és az alperesi beavatkozó maguk viselik.

A le nem rótt 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket és a 35.000 (harmincötezer) forint csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] (a továbbiakban: kutató) 2016. március 9-én beiratkozott a felperesi közlevéltárba, a kutatói adatlapot „korabeli bűnügy” kutatási tárgyban, 1959-1960-1961 években keletkezett iratokra vonatkozóan töltötte ki. A kutatást „tudományos” jellegűként jelölte meg. A felperes a kutató részére látogatói jegyet adott ki. A felpereshez 2016. március 9-én érkezett 4153/2016 – BFL számú adatkérőlapon „, , társa 1960” megjegyzés szerepelt. 2016. március 10-én az adatkérőlapon a felperes rögzítette, hogy: „Csak támogatóival v. anonimizált másolatban adható ki.” A felperes 2016. március 21-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság 1961. október 12-én kelt számú negyvennyolc oldalas ítéletéből tíz, a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 1962. február 17-én kelt számú tizenhárom oldalas ítéletéből három anonimizált oldalt bocsátott a kutató rendelkezésére. Az ítéletekről készült anonimizálással érintett példányok a felperes őrizetében maradtak. 2016 áprilisában a www.privatkopo.hu weboldalon, és onnan átvéve több médiafelületen ielentek meg arra vonatkozó cikkek, hogy az beavatkozót büntette miatt ítélték el a hatvanas években. Az alperesi beavatkozó 2016. április 6-án azzal a bejelentéssel fordult az alpereshez, hogy a Privát Kopó online bűnügyi magazin, továbbá a www.fullank.com internetes portál a hozzájárulása nélkül bűnügyi személyes adatait tette közzé.
- [2] Az alperes az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 60. § (1) bekezdés és (4) bekezdés c) pontja alapján hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított „a Fővárosi Bíróság által 1962. február 17-én hozott ítéletével” (a továbbiakban: ún. 1962-es ítélet) összefüggő adatkezelések miatt. Az alperes a kutató adattovábbítását, illetve a bűnügyi személyes adatok nyilvánosságra hozatalát külön eljárás keretében vizsgálta. Az alperes a 2016. június 21. napján kelt, NAIH/2016/2504/27/H. számú határozatában megállapította, hogy a felperes jogellenesen hozzáférést biztosított harmadik személy számára az ún. 1962-es ítélethez, ezért 3 millió forint adatvédelmi bírság megfizetésére, továbbá arra kötelezte, hogy a jövőben az 1962-es ítélethez való hozzáférés biztosítása során tartsa be a határozatban kifejtetteket, és alakítson ki olyan eljárási szabályokat, amelyek biztosítják a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 24. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontjának megfelelő alkalmazását. Megállapítása szerint a felperes, mint közlevéltár a személyes adatokat tartalmazó dokumentumok őrzése és kezelése során az Infotv. 3. § 9. pontja szerinti adatkezelőnek minősül, és a tevékenysége során az Infotv. 3. § 10. pontjába tartozó több adatkezelési műveletet is végrehajt, amely az Infotv. 3. § 11. pontja szerinti adattovábbításnak minősül (hozzáférés biztosítása), ezért a felelősségi körébe tartozik az adatvédelmi tárgyú garanciák érvényre juttatása. Az alperes a határozatában azt állapította meg, hogy az Ltv. 22. § (1) bekezdése és az Ltv. 24. § (1) bekezdése alapján az 1962-es ítélet nem kutatható, mivel az 1962-es ítéletben még élő természetes személyek bűnügyi személyes adatai szerepeltek. A felperes nem

Kfv.III.37.911/2017/8.

teljesítette az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kötelezettségét, mert nem ismerte fel, hogy az ítélet teljes egészében bűnügyi személyes adatnak minősül, figyelemmel arra, hogy az az elítélt személyek által elkövetett bűncselekményhez köthető információkat tartalmaz. Az adatkérőlapon a kutató konkrét természetes személyeket jelölt meg, amely körülmény alapján a felperesnek egyértelműen fel kellett volna ismernie azt, hogy bármilyen anonimizálás mellett is bocsátja az 1962-es ítéletet a kutató rendelkezésére, akkor is összefüggésbe tudja hozni a az adatkérőlapon általa megjelölt természetes személyekkel, ezért a kérelme vonatkozásában az 1962-es ítéletre az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti anonimizálás nem lett volna alkalmazható. A felperes az Ltv. 13. § c) és d) pontja szerinti, bűnügyi személyes adatok kezelésével együtt járó feladatának teljesítése során megsértette az Infotv. 5. § (2) bekezdését, mivel nem alkalmazta megfelelően az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontját, ezért jogalap nélkül biztosított hozzáférést az 1962-es ítélethez (jogalap nélküli adattovábbítás). A felperes eljárás során adott tájékoztatása alapján nem rendelkezik belső szabályzattal az anonimizálási eljárásra vonatkozóan, és a Kutatási Szabályzata is csak általánosságokat tartalmaz, ugyanakkor mint személyes adatokat kezelő szerv az Infotv. 7. § (2) bekezdése alapján köteles olyan eljárási szabályokat kialakítani, amelyek biztosítják az Ltv. 24. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontjának megfelelő érvényesülését, alkalmazását. A bíróság kiszabása során figyelembe vette, hogy a felperes a jogellenes adatkezelést különleges adatok továbbításával követte el, a jogszerű állapotot már nem lehet helyreállítani, a felperes súlyosan elmulasztotta az adatvédelmi követelmények felismerését és érvényesítését az 1962-es ítélethez való hozzáférés biztosítása során, és csak általánosságban ismeri az alapvető adatvédelmi követelményeket, azonban azokat a perbeli esetben nem tudta megfelelően alkalmazni, továbbá, hogy nem rendelkezik megfelelő eljárási szabályokkal az Ltv. 24. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontjának alkalmazásáról.

A felperes keresete és az ellenkérelem

- [3] A felperes az alperesi határozat felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetében annak hatályon kívül helyezését kérte. Kifogásolta, hogy az alperes nem vizsgálta, hogy milyen folyamat során, milyen nyilatkozatok aláírásával ismerte meg a kutató a perbeli iratokat, nem kérte be az anonimizált irat levéltári példányát. Álláspontja szerint az ügy tárgyának valójában a két ítélet anonimizáltan rendelkezésre bocsátott változatának kellett volna lennie, nem pedig az ítéleteknek, ezért az alperes megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (1) bekezdésében foglaltakat. Állítása szerint helyesen alkalmazta a releváns jogszabályokat, figyelemmel arra, hogy a perbeli ítéletek 1990. május 2. napja előtt keletkeztek, és nem esnek a kutatási tilalmak hatálya alá, ezért a korlátozhatóságot kellett vizsgálnia, és anonimizálva kellett rendelkezésre bocsátania az iratot, annak megtagadására az Ltv. 25. § b) pontja alapján nem is volt lehetősége. Hivatkozott arra is, hogy a büntetőítélet az alperes korábbi állásfoglalása szerint közérdekű adat. Nézete szerint az alperes a személyes adat fogalmát kiterjesztően értelmezi, és az értelmezés kapcsán ellentmondásba is keveredik tekintetben, hogy a teljes ítélet bűnügyi személyes adatnak minősül, avagy az ítélet bűnügyi személyes adatokat tartalmaz. A személyes adat minőség megállapításakor a szubjektív elem nem játszhat szerepet, azaz az adat minősítése nem függhet attól, hogy az adott személy azt tudja-e meghatározott személyhez kötni vagy sem. Sérelmezte, hogy a bíróság mértéke nem megfelelően került megállapításra, e körben olyan körülményt – hogy a felperes csak általánosságban ismeri az alapvető adatvédelmi követelményeket – értékelt terhére az alperes, amelyet nem is vizsgált, nem tárta fel, hogy rendelkezik adatvédelmi szabályzattal az Ltv. hatálya alá nem tartozó személyes adatok kezelése tekintetében, míg a levéltári kutatás részeként kezelt személyes adatokat az Ltv. szabályozza. A javára szóló körülményeket figyelmen kívül hagyta.
- [4] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, amely kérelemhez az alperesi beavatkozó csatlakozott.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a 13.K.32.793/2016/15. számú ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte. Indokai szerint az alperesi értelmezésből az következik, hogy a felperes a kérelmek elbírálása során a kutató rendelkezésére álló információk ismeretében tudná eldönteni, hogy a konkrét ítélet és az érintett között létrehozható, helyreállítható-e a kapcsolat, vagy sem, azaz az anonimizált irat kiadható-e. Ilyen szubjektív tudattartalom vizsgálata azonban a kutatási kérelmek elbírálását, és magát az anonimizálást tenné lehetetlenné. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a személyes adat fogalma nem függhet a tudattartalomtól, azaz nem lehet különbséget tenni egy kutatási kérelem elbírálásakor aszerint, hogy a kutató milyen információval rendelkezik, adott esetben mit tüntet fel a adatkérőlapon. A perbeli esetben a név megjelölése önmagában egy konkrét természetes személy azonosítására nem alkalmas, melynek folytán alaptalanul hivatkozott arra az alperes, hogy a kapcsolat „egy lépésben” helyreállítható volt, melyet a felperesnek fel kellett volna ismernie. Az alperes a perbeli esetben olyan kiterjesztően értelmezte a személyes adat és bűnügyi személyes adat fogalmát, és minősítette a teljes ítéletet kizárólag az adott kutató adott kérelme szempontjából, azaz szubjektív tudattartalomtól függően bűnügyi személyes adatnak, amely értelmezés és az alperes által elvárt adatkezelői „vizsgálati kötelezettség” nem felel meg az Infotv. 3. § 2. és 4. pontjában foglaltaknak. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt anonimizálás megvalósíthatóságát a kutatás szempontjából kell értelmezni, azaz a kutatás anonimizált másolattal akkor valósítható meg, ha az nem jár a szöveg sérelmével.
- [6] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az Infotv.-nek való megfelelés szempontjából az vizsgálendő, hogy az anonimizálás nem megfelelő elvégzése – és nem a kutató eleve meglévő ismeretei – okán a kutató, illetve bárki a konkrét természetes személy és az anonimizált irat közötti kapcsolatot megteremthette-e. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontjának helytelen értelmezése és a kutató rendelkezésre bocsátott iratok - 1962-es ítélet helyett két ítéletet érintő tizenhárom anonimizált oldal - tekintetében helytelenül megállapított tényállás alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a konkrét kutató konkrét kérelme kapcsán jogalap nélkül biztosított hozzáférést harmadik személy számára az 1962-es ítélethez. Az elsőfokú bíróság új eljárást nem rendelt el, figyelemmel arra, hogy a közigazgatási eljárásnak nem volt tárgya a kutatással érintett iratokkal kapcsolatban elvégzett anonimizálás tényleges vizsgálata, melynek értékelésétől az alperes hivatalból indított eljárás keretében nincs elzárva, a határozat rendelkező részében rögzített, az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak érvényesülésének biztosítására vonatkozó alperesi kötelezést pedig a felperes külön hatósági előírás nélkül is köteles betartani.

A felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő, új – keresetet elutasító – határozat meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Infotv. 3. § 2. és 4. pontjait, az 5. § (2) bekezdését, az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontját. A tényállás feltáratlanságára vonatkozó felperesi állítást nem vitatta, valóban nem lett feltárva, hogy a kutatónak a két teljes ítélet vagy csak tíz, illetve három anonimizált oldal lett átadva, ez azonban a megítélendő jogkérdés szempontjából nem releváns. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság arra vonatkozó megállapítást, hogy a személyes adat fogalma nem függhet a tudattartalomtól, a kutató rendelkezésére álló információktól és hogy a név nem alkalmas az azonosíthatóságra. Nézete szerint az elsőfokú bíróság megállapítása nem felel meg a jogszabályi rendelkezésnek, melynek célja az, hogy a személyes adatok védelmet élvezzenek mindenkivel szemben. Utalt arra, hogy a bírói gyakorlat szerint figyelembe veendő a szubjektív tudattartalom, és figyelembe kell

Kfv.III.37.911/2017/8.

venni, ha valamely adat név szerint kerül kikérésre. Hivatkozott a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló Európai Parlament és a Tanács 1995. október 24-i 95/46/EK irányelve a továbbiakban: Irányelv) 29. cikke alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport a személyes adat fogalmáról szóló 4/2007. számú véleményére (a továbbiakban: Vélemény), amely szintén arra mutat rá, hogy a személyes adat minőséghez nem az kell, hogy mindenki azonosítani tudja az adott személyt, hanem elegendő, ha egy csoport képes az azonosításra, vagyis a szubjektív tudattartalom figyelembe veendő. Az adatkérőlapon „ társa- 1960” megjegyzés szerepelt, önmagában ebből megállapítható, hogy az azonosításra alkalmasság fennállt, hiszen nem pusztán egy gyakori személynévről volt szó, hanem két személy nevének és egy évszámnak a kombinációjáról. Hangsúlyozta, hogy nem azt várja el a felperestől, hogy kvázi nyomozó hatóságként minden esetben vizsgálja a kutató tudattartalmát. Az alperesi megállapítás lényege abban áll, hogy ha az adatkérőlapon valamely természetes személy azonosításához elégséges adattartalom kerül feltüntetésre, úgy hiába kerül az annak alapján kiadott dokumentumban bármilyen adat kitakarásra vagy törlésre, a fennmaradó kiadott adattartalom a kitakarás ellenére kapcsolatba hozható lesz az adatkérőlapon szereplő személlyel, emiatt pedig az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti anonimizálás ilyen esetben nem lehetséges. Ehhez a megállapításhoz nem volt szükséges a kutatónak átadott kivonat részletes vizsgálata, hiszen kizárható, hogy a tizenhárom oldalon egyetlen adat vagy ténymegállapítás ne szerepelt volna. Hangoztatta, hogy nem annak van döntő jelentősége, hogy a kutató miről tudott, hanem annak, hogy az adatkérőlap adattartalma lehetővé teszi-e meghatározott természetes személyek azonosítását.

[8] A felperes az elsőfokú bíróság ítéletével szemben csatlakozó felülvizsgálati kérelmet, az alperes felülvizsgálati kérelmével szemben felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő. A csatlakozó felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályában való fenntartását, másodlagosan amennyiben a Kúria az elsőfokú ítéletet mégis jogszabálysértőnek találná, olyan jogszabályoknak megfelelő új határozatot hozatalát kérte, amelyben a kereseti kérelmének egészben vagy részben helyt ad abban a kérdésben is, hogy tényállás feltáratlansága miatt is jogszabálysértő a határozat. A csatlakozó felülvizsgálati kérelem szerint az alperes a tényfeltárási kötelezettségének nem tett eleget teljes körben, elmulasztotta ugyanis annak vizsgálatát, hogy a kivonatolt ítélet részletek személyes adatoknak minősülnek-e. Ennek elmulasztása és pusztán valószínűsítéssel történő helyettesítése a kutatás alkotmányos szabadságát is sérti. Álláspontja szerint az alperes által is elismert – általa lényegtelennek tartott – tényállás feltárási hiba a bíróságkiszabás szempontjából releváns. E kereseti kifogást az elsőfokú bíróság nem bírálta el, ezért sérült a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. §-a. Álláspontja szerint kizárólag helyesen feltárt tényállás alapján lehet jogsértést megállapítani és bíróságot kiszabni. Az alperes nem szabhat ki bíróságot úgy, hogy fel sem tárta, hogy mi az eljárás jogi tárgya, jelent estben, hogy milyen ítéleteket, milyen mértékben, mely jogszabályhely alapján anonimizált az alperes, és az Info tv. 5. § (2) bekezdését alkalmazva azt milyen célból tette. Nézete szerint a bíróság kiszabás szempontjai körében figyelembe kellett volna venni, hogy a felperes a szakmai levéltári gyakorlatnak megfelelően járt el, amikor egy kutatónak a kutatási szabályzat szerint hozzáférést biztosított egy szakember által anonimizált ítélet részletéhez.

[9] A felülvizsgálati ellenkérelem szerint az alperesi értelmezés jogszabálysértő, mert túl szélesen értelmezi személyes adat fogalmát, ami ahhoz vezetne, hogy nem lehetne végrehajtani egy anonimizálást egy bírósági ítéleten. A tárgyi kivonatok nem tartalmaztak személyes adatot, nem áll fenn a jogszabályok között ellentmondás akkor sem, ha az Ltv. szerinti anonimizált másolatok az Infotv. szerinti személyes adatot tartalmaznak. Az Ltv. 24. § (2) bekezdése az Infotv. 5. § (2) bekezdés c) pontja szerinti adatkezelésre felhatalmazást adó jogalap. Egy szakember által tudományos kutatás céljából anonimizált ítélet részletet nem lehet teljes egészében bűnügyi, illetőleg személyes adatnak értelmezni. Amennyiben az alperes arra a következtetésre jut, hogy

Kfv.III.37.911/2017/8.

maguk az ítéletek személyes adatok, úgy azok továbbítása nem történt meg a felperes által, mert az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerint anonimizálta azokat. Azt viszont, hogy az anonimizált kivonatok személyes adatnak vagy bűnügyi személyes adatnak minősülnek-e, az alperes nem vizsgálta, meg sem tekintette, így jogi megállapítást sem tehetett e vonatkozásban. A perbeli esetben a kutató magát tudományos kutatóként definiálta, amit a felperes nem bírálhat felül. A felperesnek tudományos célból használható anonimizált másolatot kellett kiadni. A fogalom értelmezést az anonimizált kivonatokra kell elvégezni, amely kivonatokat saját eljárási hibájából adódóan az alperes meg sem ismert. A név és az azonosíthatóság kérdése vonatkozásában hangoztatta, hogy általános jelleggel az alperes nem tehet olyan megállapítást, hogy az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja nem alkalmazható akkor, ha feltételezni lehet, hogy a kutató tudja mit keres. Az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontjának értelmezése levéltári szakkérdés. Egy magát tudományos kutatónak írásban definiáló kutatónak joga van anonimizált másolatban kutatni. A hozzáférés biztosítása a levéltár kötelezettsége.

- [10] Az alperesi beavatkozó csatlakozott az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakhoz.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem egyaránt alapos.
- [12] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálására során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [13] A Kúriának abban az elvi jelentőségű kérdésben kellett állást foglalnia, hogy még élő természetes személyek bűnügyi személyes adatát tartalmazó büntetőítéletek kutatása a védelmi idő lejártá előtt anonimizált másolattal megvalósulhat-e az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja alapján abban az esetben, ha a kutató az ítéleteket az elítéltek nevének és a bűncselekmény elkövetése évének feltüntetésével kéri ki.
- [14] Az Alkotmánybíróság 34/1994. (VI. 24.) AB határozata szerint a közlevéltárakban végezhető kutatás lehetőségét korlátozni csak törvényben foglalt jogok vagy érdekek védelme érdekében, meghatározott iratokra, irategyüttesekre vonatkozóan és csak meghatározott időre szólóan lehet.
- [15] A közlevéltár anyagában történő kutatás szabályait az Ltv. IV. fejezete tartalmazza. Az Ltv. 22. § (1) bekezdése fő szabályként kimondja, hogy a keletkezés naptári évétől számított harminc éven túli levéltári anyagban bárki ingyenesen kutathat és a levéltári anyagról – saját költségén – másolatot készíthet. Kiegészítő szabályként arról rendelkezik, hogy az 1990. május 2-a előtt keletkezett levéltári anyag 15 év után is kutathatóvá válik, az e célból létrejött kuratórium engedélyével. A levéltári kutatás kérelemre, a levéltár engedélye alapján történik. Az Ltv. fokozott védelemben részesíti a személyes adatot tartalmazó levéltári anyagot, és ennek következtében szigorú feltételeket állapít meg az ilyen levéltári anyagban folytatható kutatás esetére. Az Ltv. 24. § (1) bekezdése fő szabályként kimondja, hogy a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag az érintett halálozási évét követő harminc év után válik bárki számára kutathatóvá. Ha a halálozás éve nem ismert, az érintett születésétől számított kilencven év, ha pedig a születés és a halálozás időpontja sem ismert, a levéltári anyag keletkezésétől számított hatvan év a védelmi idő. Az Ltv. 24. § (2) bekezdése a) – c) pontig terjedően tartalmazza a kivételszabályokat, amelyek meghatározzák azt, hogy mely feltételek megvalósulása esetén kutatható a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag védelmi idő lejártá előtt is. Az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerint akkor is engedélyezhető a kutatás, ha a kutatás – a kérelmező költségére – anonimizált másolattal is megvalósítható. A b) pont szerint az érintett, vagy annak halálát követően az örököse hozzájárulását, míg a c) pont a támogatói állásfoglalást szabja feltételül.
- [16] A levéltár a védelmi idő alatt álló, személyes adatot tartalmazó levéltári anyag kutatásának engedélyezése során a kutató által szolgáltatott információk (kutatói adatlap, adatkérőlap), és a

kutatni kívánt levéltári anyag kutathatóságára vonatkozó törvényi rendelkezések alapján dönti el, hogy a kutatás valamely kivételszabály alapján engedélyezhető-e, avagy olyan törvényben meghatározott ok áll-e fenn, amelynek alapján a kérelem teljesítését meg kell tagadnia.

- [17] Az Alkotmánybíróság 34/1994. (VI.24.) AB határozata szerint a tudományos élet szabadsága, a személyes adatok védelméhez való jog, továbbá az információs szabadság joga egymást feltételezve és egymást kölcsönösen korlátozva érvényesülő alapjogok. A tudományos élet szabadsága az államra azt a kötelezettséget rója, hogy az alkotmányosan indokolt kényszerítő korlátok – különösen a személyes adatok oltalmazása, és az állam vitális érdekébe tartozó, alapvető biztonságához fűződő, törvényben meghatározott, és egy demokratikus társadalomban szükséges korlátozásnak minősülő, az európai normák szerinti titokkörökbe tartozó titkos adatok védelme - kivételével a tudományos kutatás, a tudományos megismerés és tanítás szabadságát garantálja, kutató és kutató között ne diszkrimináljon, továbbá tudományos megállapítások és igazságok kérdésében legyen semleges.
- [18] Az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja a versengő alapjogok és alkotmányos értékek, a tudományos kutatás és a személyes adatok védelme között egyensúlyi helyzetet kívánja megteremteni, annak érdekében, hogy a tudományos kutatás a védelmi idő alatt is megvalósulhasson, azonban az ne járjon a személyes adatok sérelmével. A jogalkotó az anonimizálás technikájának alkalmazásával elérhetőnek tartja az egyensúlyi helyzetet. Az anonimizálás technikailag valamennyi olyan személyes adat kitakarását jelenti, amely alapján az érintett kilétére következtetni lehet. Az anonimizálással a levéltári anyagban szereplő, a korábban természetes személyhez kapcsolódó adatokat elszakítják a természetes személytől.
- [19] A perbeli időszakban hatályos Irányelv (26) preambulumbekkezdésére figyelemmel is az „anonim adatot” úgy lehet meghatározni, mint természetes személyre vonatkozó bármely információt, ahol is a személyt sem az adatkezelő, sem egyéb személy nem tudja azonosítani, minden olyan módszert figyelembe véve, amit az adatkezelő vagy más személy valószínűleg felhasználna az említett személy azonosítására. Az „anonimizált adat” tehát olyan anonim adat lenne, amely korábban azonosítható személyre vonatkozott, de amelynél az azonosítás többé már nem lehetséges. Ez a preambulumbekkezdés azt is kimondja, hogy „a védelem elvei nem alkalmazhatók az olyan módon anonimá tett adatokra, ahol az érintett a továbbiakban nem azonosítható”.
- [20] Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben, a kutatási kérelem elbírálásakor jelentősége van annak, hogy a kutatási kérelemben milyen adatok és információk szerepelnek, ugyanis, ha azok alapján az érintett azonosítható, akkor a levéltár bármennyire szakszerű és gondos anonimizálás mellett is bocsjátja az ítéleteket a kutató rendelkezésére, a kutató a kutatni kívánt – személyes adatot tartalmazó – anyag tartalmát egy lépésben összefüggésbe tudja hozni a kérelemben megjelölt természetes személlyel. Ez pedig ellentétes az anonimizált másolattal történő kutatás lehetőségét megteremteni kívánó jogalkotói céllal, így ilyen esetben az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kutatás fogalmilag kizárt, következésképpen nem engedélyezhető.
- [21] A felülvizsgálati eljárásban elsőként azt kellett vizsgálni, hogy a kutatási kérelemben feltüntetett adatok és információk alapján azonosíthatóak voltak-e az érintett természetes személyek.
- [22] Az érintett/érintettek azonosíthatósága kérdését illetően általánosságban elmondható, hogy annak mértéke, amennyire az azonosításhoz bizonyos adatokra szükség van, az az adott helyzet körülményeitől függ. A természetes személy akkor azonosítható, ha ennek megtétele a rendelkezésre álló adatok és információk alapján lehetséges. Egy természetes személyt közvetlenül azonosítani lehet a neve alapján, vagy közvetett módon pedig például valamely azonosító jele alapján. Egy nagyon gyakori családnév nyilvánvalóan nem elegendő azonosító adat valaki közvetlen azonosításához, például, hogy azonosítsák egy város lakosságából, azonban egy szűkebb csoportot tekintve már azonosítható lehet. Az azonosítást az adott természetes személyre vonatkozó kiegészítő információ is segítheti. Mindig az eset körülményeitől függően kell tehát azt megítélni, hogy a természetes személy, akire az azonosító adat vonatkozik azonosítható-e.
- [23] Helyes volt az elsőfokú bíróság arra vonatkozó megállapítása, hogy a Magyarországon gyakori

Kfv.III.37.911/2017/8.

név önmagában még nem elegendő az érintett azonosításához. A perbeli adatkérőlapon azonban nem önmagában a név, hanem egy büntetőügy két elítéltjének a neve és egy évszám kombinációja szerepelt. A kutatói adatlap információval – korabeli bűnügy – szolgált a kutatni kívánt anyag jellegére vonatkozóan. A Kúria – az alperessel egyezően – úgy ítélte meg, hogy ezek az információk már elegendő mértékűek voltak az azonosításhoz, mivel a névhez kapcsolt információk révén a természetes személy, a többi azonos nevű egyéntől megkülönböztethetővé, ezáltal azonosíthatóvá vált.

- [24] A Kúria megítélése szerint a fenti érveléseket erősíti az azonosíthatóság kérdésében alperes által hivatkozott Vélemény, amely ugyan az Európai Unió működéséről szóló szerződést (EUMSZ) 288. cikke szerinti Véleménynek se minősül, mivel az Irányelv által létrehozott munkacsoport nem minősül az EUMSZ 13. cikke szerinti uniós intézménynek, ezért a perbeli időszakban legfeljebb soft law dokumentumként értékelhető, de a Kúria nem talált erős ellenérveket arra, hogy ezen dokumentummal összhangban lévő alperesi érvelést ne fogadja el, illetve a felperes és a jogerős ítélet ilyen érveket nem sorakoztatott fel.
- [25] A felperes állításával ellentétben az alperes nem a kutató tudattartalmának vizsgálatát várja el az Infotv. 3. § 9. pontja szerinti adatkezelőnek minősülő felperestől, hanem a kutatási kérelemben foglalt adatok alapján annak felismerését, hogy amennyiben a kutatási kérelemben valamely természetes személy azonosításához elegendő adattartalom kerül feltüntetésre, akkor az Infotv. 3. § 2. pontja, illetőleg az Infotv. 3. § 3. pont b) alpontja szerinti személyes adatot tartalmazó levéltári anyagban – a védelmi idő fennállása alatt – az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti anonimizált másolattal történő kutatás nem engedélyezhető.
- [26] Mindezek alapján a Kúria – egyetértve az alperessel – megállapította, hogy amennyiben felmerül annak ésszerű lehetősége, hogy az adatkérőlapon feltüntetett személlyel a levéltári anyag tartalma összekapcsolható, akkor az anonimizált másolatban történő kutatás nem engedélyezhető.
- [27] A csatlakozó felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes elmulasztotta-e a Ket. 50. § (1) bekezdése szerinti tényállás tisztázási kötelezettségét azzal, hogy nem vizsgálta meg a felperes őrizetében lévő ítéletekről készült anonimizálással érintett példányokat.
- [28] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elismerte, hogy nem tett eleget teljes körben a tényfeltárási kötelezettségének, nem vizsgálta ugyanis, hogy a kutatónak a két teljes ítélet vagy csak tíz, illetve három anonimizált oldal lett átadva.
- [29] Az alperesnek a releváns tényállást mindig az alkalmazott anyagi jogszabály által meghatározott körben kell feltárnia. A Kúria egyetértett az alperessel abban, hogy a megítélendő jogkérdés szempontjából valóban nem releváns, hogy milyen tartalmú anonimizált másolatot adott át a kutatónak, mivel a perbeli esetben az Ltv. 24. § (2) bekezdés a) pontja szerinti anonimizált másolattal történő kutatás engedélyezésére nem volt törvényes lehetőség. A jogsértés megállapításánál azonban kiemelt jelentőséggel bír, hogy a felperes mit továbbított a kutatónak, jogsértést megállapítani csak a kutatónak ténylegesen átadott anonimizált másolatra vonatkozóan lehet. A tényállás feltáratlanságából ered, hogy az alperes a határozata rendelkező részében az ún. 1962-es ítélet vonatkozásában állapított meg jogsértést, holott nem az első- és másodfokú ítéletek, hanem az anonimizált másolatok tekintetében követte el a jogsértést a felperes. A hatóság megsértette ezzel az ügy érdemére kihatóan megsértette a Ket. 50. § (1) bekezdését.
- [30] Helytállóan mutatott rá a felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a tényállás feltáratlanságának a szankció alkalmazása szempontjából is jelentősége van. Az Infotv. 61. § (1) bekezdés a)-g) pontig terjedően meghatározza az alperes adatvédelmi hatósági eljárásában hozott határozatába foglalható intézkedések jellegét. A hatósági eszköztár az adatvédelmi hatóság jogköreire vonatkozó európai uniós követelményekkel összhangban kiterjed például arra, hogy megállapíthatja a személyes adatok jogellenes kezelésének tényét, megtilthatja az adatkezelés folytatását, előírhatja a jogellenes kezelt személyes adatok zárolását, elrendelheti azok külföldre továbbításának megszüntetését, bírságot szabhat ki.

Kfv.III.37.911/2017/8.

- [31] Az Infotv. 61. § (4) bekezdése szerint a Hatóság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe.
- [32] Az alperesnek a jogsértés következményeként alkalmazható szankció megállapítása során, a fokozatosság elvére is figyelemmel, az eset összes körülményei körében azt is értékelni kell, hogy a perbeli esetre nem volt kialakult joggyakorlat, illetőleg, hogy a jogsértést a felperes téves jogértelmezése – amely miatt a kutatást anonimizált másolattal megvalósíthatónak tartotta – okozta, nem pedig a jogszabályok szándékos megszegése.
- [33] A felülvizsgálati kérelem megalapozott volt abban, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az anyagi jogi szabályokat, ebből eredően a jogsértés hiányát illetően is téves következtetésre jutott, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem pedig helytállóan állította tényállás tisztázási kötelezettség alperes általi megsértését, amelyet az elsőfokú bíróság – tévesen – hagyott figyelmen kívül.
- [34] A Kúria a fentiekre tekintettel a Pp. 275. § (4) bekezdésének alapulvételével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.
- Az új eljárás során az alperesnek a jelen ítéletben foglaltaknak megfelelően tisztázni kell a tényállást, ennek keretében az alperesnek be kell szereznie – amennyiben az rendelkezésre áll – a felperestől az ítéletekről készült anonimizálással érintett példányokat, amelyeket meg kell vizsgálni abból a szempontból, hogy az anonimizálás teljes körben megvalósult-e, majd az anonimizált másolatok kiadására vonatkozóan meg kell állapítani a jogsértést, és ehhez képest kell vizsgálni, hogy a felperes eljárási szabályzata biztosítja-e az Ltv. 24. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontjának megfelelő érvényesülését, alkalmazását. Annak eldöntésénél, hogy a felperessel szemben indokolt-e szankció alkalmazása az ítélet 32. pontjában foglaltakra is figyelemmel kell lenni.
- [35] A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapulvételével a felek és a beavatkozó viselik felmerült költségeiket.
- [36] Mindkét peres fél teljes személyes illetékmentes, ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti összegű feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2019. október 8.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Rák-Fekete Edina s.k. előadó bíró,
Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró,
Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

